

Lenka Müllerová, Tábory nucené práce České Budějovice 1948-1950. Diplomová práce PF JU /Historický ústav FF JU/, České Budějovice 2010, 107 s. + přílohy.

Posudek vedoucího práce:

Lenka Müllerová se rozhodla prostudovat problematiku existence Táborů nucené práce I a II (pro muže a ženy) v Českých Budějovicích, jež existovaly v letech 1948-1950 (pro ženy), resp. 1949-1950 (pro muže). Pramenná základna (v českobudějovickém i pražských archivech) k oběma táborům je však poměrně omezená, ve větší míře umožňuje rekonstruovat pouze existenci mužského tábora, existujícího pouze několik měsíců (září 1949 – únor 1950).

Diplomantka se však s nesnadným úkolem, torzovitostí pramenů, vyrovnala velmi zdařile, když se v její práci vhodně proloupla normativní rovina předpisů s rovinou reálného života v TNP, mnohdy jde vlastně o studii z každodennosti počátku 50. let 20. století.

V první kapitole diplomantka naznačuje obecné souvislosti vzniku táborů a činnost příkazovacích komisí, včetně českobudějovického prostředí. Další kapitoly pak jsou již jednoznačně věnovány TNP v Českých Budějovicích, jimiž jsme provedeni z hlediska dodání chovanců do tábora, jejich života v táboře i jejich pracovního nasazení, ale i hygieny, zdravotního stavu, kultury (osvěty), platových otázek, ostrahy táborů i pracovišť... A koneckonců i rušením táborů a předání většiny chovanců a chovankyň do jiných táborů (zvl. Svatý Jan pod Skalou). Zazní zde i problematika vztahů mužů a žen, včetně skandálu, který kladný vztah strážných k chovankám mohl vyvolat. Ocenění si zaslouží i využití postupů orální historie – rozhovor s Jaroslavem Vojtěchem, který byl do tábora předán za pokus o opuštění republiky.

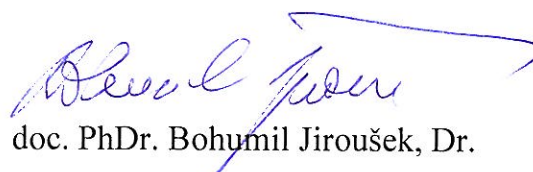
Na represe, které TNP představují, by se nemělo zapomínat a Lenka Müllerová ukazuje na jednu z forem, která zdánlivě nebyla příliš krutá, trestala však činy, které v demokratické společnosti většinou ani jako kriminální definovány nejsou (opuštění republiky, příživnictví, prostituce; někdy snad i jen nedobré vztahy se sousedy). To, že českobudějovičtí obyvatelé – jak diplomantka uvádí – si na TNP nepamatují, snad

mohl ovlivnit i oděv chovanců – zbytky německé válečné výstroje, proto mužský tábor mohl být vnímán jako zajatecký, „německý“, jímž předtím reálně také byl.

Diplomantce se dařilo, kde to bylo možné, použít statistické údaje k fungování táborů, jinde vlastně jde jen o ilustrativní materiál, který se jakémukoli pokusu o kvantifikaci či zobecňování vzdírá, přesto má nespornou vypovídající hodnotu – v podobě konkrétního, jedinečného osudu, dílčího „příběhu“. Jednoznačně lze souhlasit s diplomantčíným názorem, že se jí podařilo z nalezených pramenů získat k obrazu života v táborech maximum. Lze si jen přát, aby se do budoucna – zejména k ženskému táboru – podařilo ještě nějaké prameny najít, naděje tu však není příliš velká.

Také po formální stránce je diplomová práce velmi zdařilá, mj. víceméně bez pravopisných prohřešků.

Rád ji tak **doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.**

doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

České Budějovice 12. května 2010